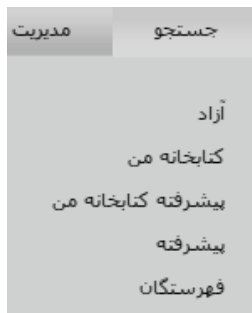

جستجو و بازیابی اطلاعات

جستجو و بازیابی اطلاعات یکی از مهم‌ترین کارکردهای هر نرم‌افزار کتابخانه‌ای است. تلاش شده قابلیت‌های سامانه مدیریت از نظر مؤلفه‌های جستجو و بازیابی اطلاعات، با سطوح مختلف مخاطبان کتابخانه‌های عمومی و نیازهای آن‌ها متناسب باشد. در این بخش امکانات و انواع جستجوی اطلاعات موجود در نرم‌افزار، معرفی خواهد شد. تصویر زیر گزینه‌های جستجوی اطلاعات کتابشناسی در سامانه مدیریت را که در دسترس کتابداران است نشان می‌دهد.

گزینه‌های جستجوی اطلاعات کتابشناسی در سامانه مدیریت

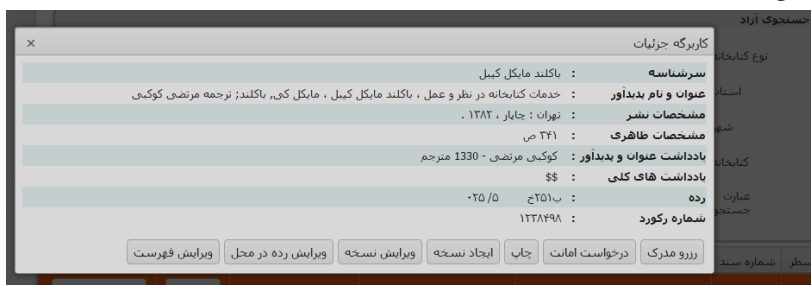
جستجوی آزاد

اولین گزینه فراهم‌شده برای جستجوی اطلاعات در سامانه، «جستجوی آزاد» است. جستجو در این بخش، بر اساس «فیلد آزاد» است، به عبارت دیگر: برای جستجو در هر بخش از اطلاعات کتابشناسی (عنوان، نویسنده، موضوع، ...)، هر نوع ماده اطلاعاتی (کتاب، پایان‌نامه، ...)، هر

زبان و ... و در هر کتابخانه، از این جستجو می‌توان استفاده کرد. با توجه به موارد فوق، به‌منظور محدودسازی نتایج جستجو و بازیابی اطلاعات مرتبط با نیازهای کاربر، لازم است تا حد ممکن از کلیدواژه‌های متعدد استفاده کرد.

امکانات جستجوی آزاد

- ۱- در جستجوی آزاد می‌توان در هر استان، شهرستان و کتابخانه به جستجوی کتاب پرداخت؛
- ۲- عبارت جستجو می‌تواند شامل ترکیبی از عناصر مانند عنوان، نویسنده، ناشر، سال نشر، ... باشد تا نتیجه بهتری از جستجو حاصل شود؛
- ۳- نتایج جستجو شامل شماره رکورد (شماره سند)، عنوان، نویسنده و اطلاعات نشر است.
- ۴- با کلیک بر روی گزینه «جزئیات»، اطلاعات کتابشناسی کامل کتاب قابل مشاهده است؛

جزئیات رکورد در جستجوی آزاد

- ۵- با کلیک بر روی گزینه «لیست کتابخانه‌ها»، فهرست کتابخانه‌هایی که کتاب مذکور را در اختیار دارند، همراه با وضعیت کتاب، قابل مشاهده

است؛

عنوان	موجودی این مدرک در کلیه کتابخانه های نهاد کتابخانه های عمومی کشور
کتابداری دفتر شناسایی	نام کتابخانه: آیت الله سیدمحمدکاظم طباطبایی بزدی برد لیست نسخ
کتابداری و اطلاع رسانی	نام کتابخانه: امام خمینی(ره) موغیان لیست نسخ
کتابداری دفتر نودده	نام کتابخانه: امام زاده رید تهران لیست نسخ
کتابداری دفتر هفده	نام کتابخانه: بقیه الله اعظم(عج) باروق لیست نسخ
کتابداری نشریه کتابستان	نام کتابخانه: تربیت تبریز لیست نسخ
کتابداری نشریه کتابستان	نام کتابخانه: حاج امیر ارسلان احمدی نژاد کتالم و سادانشهر لیست نسخ
کتابداری دفتر هجده	نام کتابخانه: حدیث تهران لیست نسخ
دایره المعارف کتابخانه	نام کتابخانه: خلیج فارس تهران لیست نسخ
کتابداری نشریه کتابستان	نام کتابخانه: دکتر شریعتی مشهد لیست نسخ
دانشگاه تهران دفتر	نام کتابخانه: رسالت تهران لیست نسخ
	نام کتابخانه: رشديه تبریز لیست نسخ
	نام کتابخانه: سید مرتضی تهران لیست نسخ
	نام کتابخانه: شهدای نشتارود لیست نسخ

مشاهده لیست کتابخانه ها در جستجوی آزاد

برای مشاهده لیست کتابخانه هایی که کتاب را در اختیار دارند، روی گزینه «لیست نسخ» کلیک کنید. در پنجره نمایش داده شده، اسامی کتابخانه ها ارائه شده است که با کلیک بر روی نام هر کدام از کتابخانه ها، کاربر به اطلاعات هر کتابخانه در پایگاه اطلس کتابخانه ها هدایت خواهد شد (تصویر را ببینید)

کاربر با کلیک بر روی نام کتابخانه، به اطلس کتابخانه‌ها هدایت می‌شود.

با کلیک بر روی گزینه «لیست نسخ» نیز وضعیت نسخه، رده در محل، بارکد، محل نگهداری و بخش تعریف شده برای کتاب نمایش داده شده است.

مشاهده وضعیت نسخه در جستجوی آزاد

۶- بومی‌سازی جستجو: به منظور سهولت جستجوی آزاد در یک کتابخانه خاص، امکانی در سامانه مدیریت با عنوان «بومی‌سازی جستجو» فراهم شده است. کتابدار هر کتابخانه می‌تواند با کلیک بر روی گزینه «بومی‌سازی

جستجو» فایلی را دانلود و آن را در صفحه‌نمایش رایانه‌ای که خاص جستجو در سامانه برای اعضاء و مخاطبان تدارک دیده شده است، قرار دهد. اعضاء آن کتابخانه با کلیک بر روی این فایل، به جستجوی آزاد خاص همان کتابخانه هدایت می‌شوند. به این منظور لازم است:

○ کتابدار یا کاربر، با شناسه و رمز عبور خود در سامانه وارد شود؛

○ سپس در جستجوی آزاد، روی گزینه «بومی‌سازی جستجو» کلیک کند؛

○ فایل دریافتی را در صفحه دسکتاپ رایانه خود یا رایانه در نظر گرفته شده برای اعضاء قرار دهد.

The screenshot shows a search interface with a dropdown menu. The dropdown menu is open, showing options: 'اردبیل' (Ardebil), 'مرکزی اردبیل' (Central Ardebil), and 'بومی سازی جستجو' (Local Search). The 'بومی سازی جستجو' option is highlighted with a red box. Below the dropdown menu, there are buttons for 'جستجو' (Search) and 'بومی سازی جستجو' (Local Search). The interface also shows 'شهر: اردبیل' (City: Ardebil) and 'کتابخانه: مرکزی اردبیل' (Library: Central Ardebil). The text 'عبارت جستجو: سازماندهی اطلاعات' (Search term: Organizing information) is visible.

بومی‌سازی جستجو در جستجوی آزاد

! کاربر، برای مشاهده گزینه «بومی‌سازی جستجو» در جستجوی آزاد، باید با استفاده از شناسه کاربری و رمز ورود، در سامانه وارد شده باشد.

! از جمله مهم‌ترین قابلیت جستجوی آزاد، امکان جستجو در کتابخانه‌های یک استان خاص، یا یک شهرستان خاص یا یک کتابخانه است. همچنین امکان مشاهده وضعیت کتاب (موجود، امانت) که در رنگ‌بندی‌های مشخص شده، در این نوع جستجو، وجود دارد.

جستجوی «کتابخانه من»

این نوع جستجو خاص یک کتابخانه است و امکان تغییر کتابخانه در آن وجود ندارد. این جستجو بر اساس فیلد نسخ صورت می‌گیرد. برای استفاده از جستجوی کتابخانه من، کتابدار و کاربر بایستی با استفاده از شناسه کاربری و رمز عبور خود در سامانه وارد شده باشد.

The screenshot shows the search interface for 'My Library'. It includes a search bar with a 'جستجو' button. Below it, there are several dropdown menus for search criteria, each with a red circle highlighting it: 1. کتابخانه: مجموعه تخصصی ادار (Library: Specialized collection of offices); 2. زبان: فارسی (Language: Persian); 3. نوع جستجو: شامل (Search type: Included); 4. بخش: پایگاه اصلی (Section: Main base); 5. نوع ماده: کتاب (Material type: Book); 6. نوع ترتیب: عنوان - صعودی (Order type: Title - Ascending); 7. جستجو در: عنوان (Search in: Title); 8. عبارات جستجو: (Search terms); 9. نویسنده (Author); 10. جزئیات (Details). Below the search bar, there are three checkboxes for search criteria: 'در نمایش سطرها به معنای دارای اجازه امانت یا وضعیت موجود برای نسخه است.' (checked), 'در نمایش سطرها به معنای فاقد اجازه امانت یا وضعیت امانت برای نسخه است.' (unchecked), and 'در نمایش سطرها به معنای وضعیت وحین شده یا بازنگشته برای نسخه است.' (unchecked). At the bottom, there is a table with search results.

شماره	عنوان	نویسنده	مشخصات نشر
1	سارماندهی اطلاعات	آزایس‌جی، نیلور، مترجم: دانی	کتابخانه رایانه‌اکم، 1381
			جزئیات

جستجوی کتابخانه من

امکانات جستجوی کتابخانه من

- ۱- تنها امکان جستجو در کتابخانه تعریف شده برای کتابدار و کاربر در آن مقدور است؛
- ۲- امکان جستجو بر اساس زبان مدرک؛
- ۳- نوع جستجو قابل انتخاب برای کاربر (شامل، دقیقاً برابر، از ابتدا)؛
- ۴- امکان جستجو در یک بخش خاص از کتابخانه (پایگاه اصلی، کودک، نشریات، ...)
- ۵- امکان جستجو در یک نوع ماده خاص اطلاعاتی (کتاب، ...)
- ۶- امکان مرتب‌سازی نتایج جستجو (صعودی/نزولی) بر اساس

عنوان، نویسنده، ناشر، سال نشر؛

۷- امکان انتخاب یک فیلد برای جستجو (عنوان، نویسنده، ...)

۸- امکان مشاهده وضعیت مدارک بر اساس رنگ‌بندی‌های

تعریف‌شده؛

۹- نتایج جستجو شامل: عنوان، نویسنده و مشخصات نشر؛

۱۰- با کلیک بر روی گزینه «جزئیات»، اطلاعات کتابشناسی کامل

کتاب قابل مشاهده است؛

امکان مشاهده «وضعیت نسخه» و «قابل امانت بودن آن»، در جزئیات

نیز وجود دارد.

! به دو شکل می‌توان در یک کتابخانه خاص جستجو کرد: «جستجوی کتابخانه من» که ساختاری ساده دارد و «جستجوی پیشرفته کتابخانه من» که امکان بهره‌گیری از فیلدهای مختلف جستجو را برای کاربر فراهم کرده است. همچنین امکان جستجو در یک بخش خاص از کتابخانه در این نوع جستجو برای کاربر وجود دارد.

جستجوی پیشرفته

جستجوی پیشرفته در سامان، فرایندی برای سفارشی کردن مراحل

جستجو و استفاده از مؤلفه‌های مختلف بازیابی اطلاعات است تا میزان

ارتباط بین کلیدواژه‌های موردنظر کاربر با نتایج جستجو افزایش یابد.

مهم‌ترین مشخصه و قابلیت جستجوی پیشرفته، امکان جستجوی ترکیبی

با استفاده از ابزارهای تهیه‌شده است.

شماره	عنوان	پدیدآور	مشخصات نشر
1	سازماندهی اطلاعات	آرین جی، نیلور، مترجم؛ دیانی	کتابهای رایانه‌ای، 1381

امکانات جستجوی پیشرفته

امکانات جستجوی پیشرفته

- ۱- امکان انتخاب زبان منابع اطلاعاتی؛
- ۲- امکان انتخاب نوع ماده اطلاعاتی؛
- ۳- امکان مرتب‌سازی صعودی/نزولی نتایج جستجو بر اساس
فیلدهای عنوان، نویسنده، ناشر، سال نشر؛
- ۴- امکان استفاده از فیلدهای مختلف (عنوان، پدیدآور، ...) برای
جستجوی کتاب؛
- ۵- تعریف نوع جستجو: شامل کلیدواژه موردنظر باشد یا نباشد؛
- ۶- وارد کردن عبارت جستجوی موردنظر؛
- ۷- امکان اضافه کردن فیلدهای دیگر به جستجو با استفاده از
ابزار به منظور جستجوی ترکیبی؛
- ۸- نتایج شامل عنوان، پدیدآور و مشخصات نشر است؛
- ۹- با کلیک بر روی گزینه «جزئیات»، اطلاعات کتابشناسی کامل
کتاب قابل مشاهده است؛
- ۱۰- با کلیک بر روی گزینه «لیست کتابخانه»، فهرست

کتابخانه‌هایی که کتاب مذکور را در اختیار دارند، قابل مشاهده است.

جستجوی فهرستگان

جستجوی فهرستگان به منظور بازیابی اطلاعات در همه کتابخانه‌های متصل به سامانه ایجاد شده است. با استفاده از این امکان، کاربر می‌تواند در همه کتابخانه‌های متصل به سامان، به جستجوی کتاب و سایر منابع اطلاعاتی مورد نظر خود اقدام کند. علاوه بر این در نتایج جستجو، کتابخانه‌هایی که مدرک مورد نظر را در اختیار دارند، نمایش می‌دهد. این جستجو برای کتابداران و فهرست‌نویسان کاربرد بیشتری دارد. زیرا:

- با استفاده از قابلیت‌های تهیه‌شده در این نوع جستجو، کتابدار می‌تواند درخواست فهرست‌نویسی و ورود اطلاعات یک کتاب را برای فهرست‌نویس ارشد استان ارسال کند. به منظور مطالعه راهنمای ارسال درخواست فهرست‌نویسی و ورود اطلاعات، بخش «ورود اطلاعات و ثبت نسخه، مطلب «ارسال درخواست ورود اطلاعات برای فهرست‌نویس ارشد» را ملاحظه کنید.
- امکانات تجمیع و یکدست‌سازی عناوین و رکوردهای تکراری در این نوع جستجو تعبیه شده است. این امکان تنها در اختیار کاربرانی است که مجوز تجمیع داده‌ها را دارند.

فرم جستجوی فهرست

1 نوع کتابخانه: نهاد کتابخانه‌های عمومی کشور

2 زبان: فارسی

3 نوع ماده: کتاب

4 ع جستجو: شامل

5 نوع ترتیب: عنوان - صعودی

6

شابک:	عنوان: سازماندهی اطلاعات	بیدآور: نام نخستین بیدآور
سایر بیدآور:	ناشر: نام ناشر، بخش کننده و غیر	تاریخ انتشار: تاریخ نشر، بخش و غیره
فروست:	یادداشت: یادداشت‌های کلی	شناسه افزوده: عنصر شناسه ای
مشخصه ظاهری:	موضوع: تقسیم فرعی موضوعی	شناسه افزوده: عنصر شناسه ای
شماره رکورد:	مترجم: مترجم	

7 جستجو

9 شماره عنوان: سازماندهی اطلاعات

8 جزئیات

نویسنده: تیلیر آلن - Tillier, Alan 1941- ;

مشخصات نشر: کتابخانه رایانه ای، 1381

لیست کتابخانه

امکانات جستجوی فهرستگان

امکانات جستجوی فهرستگان

- ۱- امکان جستجو در کل کتابخانه‌های متصل به سامانه مدیریت
- ۲- امکان جستجو بر اساس یک زبان خاص
- ۳- امکان جستجو در یک نوع ماده خاص اطلاعاتی (کتاب، ...)
- ۴- نوع جستجو قابل انتخاب برای کاربر (شامل، دقیقاً برابر، از ابتدا)
- ۵- امکان مرتب‌سازی نتایج جستجو (صعودی/نزولی) بر اساس عنوان، نویسنده، ناشر، سال نشر
- ۶- امکان تکمیل یک یا چند فیلد (ترکیبی) برای جستجو
- ۷- نتایج شامل عنوان مدرک، نویسنده و مشخصات نشر
- ۸- با کلیک بر روی گزینه «جزئیات»، اطلاعات کتابشناسی کامل کتاب قابل مشاهده است؛
- ۹- با کلیک بر روی گزینه «لیست کتابخانه»، فهرست

کتابخانه‌هایی که کتاب مذکور را در اختیار دارند، قابل مشاهده است.

جزئیات نسخه

گزینه «جزئیات نسخه» در همه نتایج بازیابی وجود دارد. این گزینه علاوه بر ارائه اطلاعات کتابشناسی مدرک که برای کاربران و اعضاء کتابخانه مهم است، به دلیل وجود برخی از گزینه‌های کاربردی و مهم که در ذیل به آن‌ها اشاره شده و امکانات و قابلیت‌های عملکردی و فرایندی را در اختیار کتابدار قرار می‌دهد نیز اهمیت دارد. به‌طورکلی، گزینه‌های موجود در این بخش عبارت‌اند از:

- رزرو مدرک (برای عضو کتابخانه)
- درخواست امانت (برای عضو کتابخانه)
- ایجاد نسخه (مختص کتابدار)
- ویرایش نسخه (مختص کتابدار)
- ویرایش رده در محل (مختص کتابدار)
- ویرایش فهرست (مختص فهرست‌نویس)